basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NASIONALE ASSESSERING
NASIENRIGLYN 2023
SOSIALE WETENSKAPPE (GESKIEDENIS)
GRAAD 9

AFDELING A

Vraag 1

- *Een punt per antwoord.*
- *Daar is geen halwe punte nie.*

Nr	Verwagte antwoord		
1.1	C	Om universele standaarde te stel oor hoe mense moet optree teenoor mekaar en almal se waardigheid respekteer	✓
1.2	B	Dit is diskriminasie of onbillike behandeling op grond van 'n persoon se ras.	✓
1.3	D	Nasionale Party	✓
1.4	A	Dit is 'n beleid van die Nasionale Party wat mense volgens hul ras geskei het.	✓
1.5	B	Wet op Afsonderlike Geriewe van 1953	✓
1.6	C	Wet op verbod op gemengde huwelike van 1949	✓
1.7	D	Om werkers te organiseer rondom kwessies van vakbondregte en nasionale bevrydingsvereistes.	✓
1.8	B	Omdat die regering vir die verspreiding van kommunisme grevrees het	✓
1.9	A	Burgerlike ongehoorsaamheid, stakings en boikotte	✓
1.10	B	Vir sy rol in die niegewelddadige stryd teen Apartheid.	✓
1.11	D	Dit was 'n program om doelbewus die apartheidswette te oortree.	✓
1.12	C	Daar is gehoop dat baie mense gearresteer sou word, dat die tronke vol kan wees en die regering die wette sou verander.	✓
1.13	A	Dit het gevra vir 'n nie-rassige Suid-Afrika waar alle mense gelyk behandel sou word.	✓
1.14	D	Nie almal het met die bepalings van die Vryheidsmanifes saamgestem nie.	✓
1.15	B	Hulle is daarvan beskuldig dat hulle geweld gebruik het om die regering omver te werp en dit te vervang dit 'n kommunistiese staat.	✓
1.16	C	Die mense wat van hoogverraad aangekla is, was ten gunste van die Vryheidsmanifes.	✓
1.17	A	Om 'n petisie teen die dra van passe deur vroue te lewer.	✓
1.18	B	Rahima Moosa, Lillian Ngoyi, Helen Joseph, Sophia William	✓
1.19	D	1960	✓
1.20	A	Hulle het geglo dat Suid-Afrika deur swart Afrikane bevry moet word.	✓
1.21	C	Dit was 'n reeks demonstrasies deur studente van Soweto teen die gebruik van Afrikaans as onderrigmedium.	✓

Nr	Verwagte antwoord		
1.22	B	Wet op Bantoe-onderwys van 1953	✓
1.23	A	Tsietsi Mashinini	✓
1.24	D	Hector Peterson	✓
1.25	C	Mbuyisa Makhubo	✓
1.26	A	Die polisie het op die 'studente' begin skiet.	✓
1.27	B	Hulle het geboue wat aan die staat behoort, verbrand en polisiehuise vernietig.	✓
1.28	A	Die gebruik van Afrikaans om Wiskunde en Sosiale Studies aan te bied.	✓
1.29	D	Die media het gehelp om die werklike prentjie van wat in Suid-Afrika in werklikheid gebeur, bloot te lê..	✓
1.30	B	Hulle het ekonomiese en kulturele sanksies in Suid-Afrika ingestel.	✓
1.31	B	Dit is 'n praktyk om nie handel te dryf met 'n land wat 'n onregverdige regeringstelsel het nie.	✓
1.32	A	Suid-Afrika is verbied om aan internasionale kulturele en handelsaktiwiteite deel te neem.	✓
1.33	C	Buitelandse beleggings het gedaal en lande het geweier om met Suid-Afrika handel te dryf.	✓
1.34	A	United Democratic Front	✓
1.35	C	Burgerlike ongehoorsaamheid	✓
1.36	B	Dit het die gemeenskappe georganiseer om die driekamerparlement teen te staan.	✓
1.37	A	Dit is gevorm deur die UDF en COSATU.	✓
1.38	C	1990	✓
1.39	B	Die frontunie state was 'n koalisie wat daartoe verbind was om apartheid en wit oorheersing in Suid-Afrika van Afrikalande van die 1960's tot 1990's.	✓
1.40	A	Tanzania, Botswana, Zambia and Angola	✓
1.41	D	Dit het gelei tot die ontbanning van politieke bewegings en die vrylating van Nelson Mandela en alle politieke gevangenes.	✓
1.42	A	FW de Klerk	✓
1.43	C	Om iets of iemand toe te laat ,wat verhinder is, om weer te werk.	✓
1.44	D	2 Februarie 1990	✓
1.45	C	Walter Sisulu, Raymond Mhlaba, Andrew Mlangeni and Ahmed Kathrada	✓
1.46	B	Deur onderhandeling	✓
1.47	A	11 Februarie 1990	✓
1.48	C	Konvensie vir 'n Demokratiese Suid-Afrika	✓
1.49	B	Dit het 'n rol gespeel om 19 politieke partye 'n ooreenkoms te laat bereik dat Suid-Afrika 'n nie-rassige en demokratiese land moet wees..	✓
1.50	D	Omdat baie mense getwyfel het dat die proses regverdig sal wees vir almal wat betrokke is, terwyl ander groepe besluit het om geweld te gebruik om die land te destabiliseer	✓
1.51	A	27 April 1994	✓
1.52	C	Nelson Mandela	✓

AFDELING B

Vraag 2

- *Daar is geen halwe punte nie.*

Nr.	Verwagte antwoord	Verduideliking	Punt
2.1	Groepsgebiedewet van 1950✓		1
2.2	Dit is **tot 'n wit gebied verklaar om** ✓ swartes te keer om met wittes te meng en volgens die Groepsgebiedewet ✓ moes gemeenskappe volgens hul ras geskei word.	Oorweeg die **twee** stelle vetgedrukte sleutelwoorde. **Een** vetgedrukte sleutelwerk is vir **1** punt. Verkeerde of irrelevante of geen antwoord is **0**.	2
2.3	▪ Kinders is getraumatiseer deur wat gebeur terwyl hulle skree en huil. ✓ ▪ Gesinne het hul besittings verloor omdat hulle nie ten volle voorbereid was op die verhuising nie. ✓ ▪ Gesinne is geskei**.** ✓	Aanvaar enige **twee** korrekte en relevante antwoorde.	2

Vraag 3

Nr.	Verwagte antwoord	Verduideliking	Punt
3.1	Hulle het na die polisiestasie opgeruk sodat hulle **in hegtenis geneem kon word**✓ omdat hulle nie passe gedra het nie**, aangesien die wet hulle gedwing het om passe te dra waar hulle ook al gegaan het.** ✓	Oorweeg die **twee** stelle vetgedrukte sleutelwoorde. **Een** vetgedrukte sleutelwerk is vir **1** punt. Verkeerde of irrelevante of geen antwoord is **0**.	2
3.2	**Robert Sobukwe**✓ van die **Pan Africanist Congress.**✓	Oorweeg die **twee** stelle vetgedrukte sleutelwoorde. **Een** vetgedrukte sleutelwerk is vir **1** punt. Verkeerde of irrelevante of geen antwoord is **0**.	2
3.3	Die verslag van die 22ste Maart vertel dat **die polisie die betogers gewaarsku** het, ✓ maar hulle het die waarskuwing geïgnoreer en klippe na die polisie begin gooi. **OF** Die verslag dui aan dat die betogers skuldig was aangesien **hulle die waarskuwing**✓ wat deur die polisie uitgereik is, geïgnoreer het en met die polisie begin bots het. **EN** Die verslag van die 3de April dui aan dat die optog vreedsaam was, mense gelukkig was en dat die **polisie sonder waarskuwing begin skiet het.**✓	Oorweeg die **twee** stelle vetgedrukte sleutelwoorde. **Een** vetgedrukte sleutelwerk is vir **1** punt. Verkeerde of irrelevante of geen antwoord is **0**.	2
3.4	Dit is omdat die gebeurtenis vanuit verskillende oogpunte gerapporteer is. Een verslag is uit **die oogpunt van die polisie** (teen die optog).✓ **EN** Die ander verslag is gebaseer op 'n **verslag van 'n persoon wat die optog gesien het** (neutraal teenoor die optog). ✓	Oorweeg die **twee** stelle vetgedrukte sleutelwoorde. **Een** vetgedrukte sleutelwerk is vir **1** punt. Verkeerde of irrelevante of geen antwoord is **0**.	2

3.5	Dit word as die keerpunt beskou, want wat **nog altyd vreedsame betogings**✓ oor diskriminasie was, **het nou in 'n militante gewapende stryd ontaard**.✓	Oorweeg die **twee** stelle vetgedrukte sleutelwoorde. **Een** vetgedrukte sleutelwerk is vir **1** punt. Verkeerde of irrelevante of geen antwoord is **0**.	2

Vraag 4

Nr	Verwagte antwoord	Verduideliking	Punt
4.1	▪ **Inleidende sin**: oorsake van Soweto-opstand✓ ▪ Gebrek aan fasiliteite soos klaskamers en sportvelde✓ ▪ Ongekwalifiseerde onderwyser die toekenning van R644 per wit leerling per jaar en R42 per swart leerling per jaar✓ ▪ Hulle wou demokrasie en gelyke geleenthede hê✓ ▪ Beperkte kurrikulum✓ ▪ Armoede en oorbevolking in hul omgewing ✓ ▪ Swak resultate en 'n hoë daling✓ ▪ Opkoms van swart bewussynsbewegings ▪ Bekendstelling van Afrikaans ▪ Georganiseerde studente-aktivisme ▪ Bantoe-onderwys ▪ Bevryding van Mosambiek en Angola ▪ **Slotsinne**: eie mening oor oorsake van Soweto-opstand✓	Die leerder se reaksie moet in 'n paragraafvorm wees. Aanvaar enige van die **ses** antwoorde wat verskaf word. Aanvaar enige ander korrekte en relevante antwoorde wat nie gelys is nie. Oorweeg die nasiengids hieronder die moontlike antwoorde vir die nasien van die paragraaf.	8

Verduideliking	**Punte**
Het inleidende/ beheersende sin. Het al 6 feite verwag. Het slotsinne.	8
Het óf inleidende/ beheersende sinne óf slotsinne. Het al 6 feite verwag. **OF** Het inleidende en slotsin. Het 5 verwagte feite.	7
Geen inleidende/ beheersende sinne of slotsinne nie. Het al 6 feite verwag. **OF** Het inleidende/ beheersende sinne en slotsinne. Het 4 van verwagte feite. **OF** Het inleidende/ beheersende sinne of slotsinne. Het 5 van verwagte feite.	6
Geen inleidende/ beheersende sinne of slotsinne nie. Het 5 van die verwagte 6 punte. **OF** Het 'n inleidende/ beherende sin en 'n slotsinne. Het 4 van die 6 punte verwag.	5
Geen inleidende/ beheersende sinne of slotsinne nie. Het 4 van die 6 verwagte feite. **OF** Het inleidende/ beheersende sinne en slotsinne. Het 2 van die 6 verwagte feite. **OF** Het inleidende/ beheersende sinne of slotsinne. Het 3 van die verwagte feit.	4
Geen inleidende/ beheersende sinne en slotsinne nie. Het 3 van die 6 verwagte feite. **OF** Het inleidende/ beheersende sinne en slotsinne. Het 1 van die verwagte feite. **OF** Het inleidende/ beheersende sinne of slotsinne. Het 2 van die verwagte feite.	3

Het 2 van die 6 verwagte feite. **OF** Het inleidende/ beheersende sinne of slotsinne. Het 1 van die verwagte feite.	2
Het 1 van die 6 verwagte feite.	1
Vraag glad nie beantwoord nie. Verkeerde of irrelevante antwoorde.	0